

**"EDINOST"**

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

**"Edinost" stane:**

za vse leto gl. 6.—; izv. Avst. 9.— gl.  
za polu leta " 3.—; " 4.50  
za četrt leta " 1.50; " 2.25  
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.  
Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne osira.

**EDINOST**

Oglasi in oznanila se računajo po 8 nov. vsrčica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.  
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

\*V edinost je moč.

**Vabilo na naročbo.**

Ob nastopu novega leta obračamo se po stari časnikarski navadi do naših častitih naročnikov. Jedini naš namen je koristiti narodu našemu; a da nam je možno vestno vršiti to svojo nalogo, treba je, da nas tudi naročniki naši istotako vestno podpirajo. Prosimo torej, da nam doseđani naročniki ostanejo zvesti in da nam pridobijo novih, kjer le morejo. Izdatna podpora od strani slavnega občinstva nam bode v posebno izpodboju v sveti borbi naši.

**Cena listu je:**

za vse leto . . . gl. 6.—  
za polu leta " . . . 3.—  
za četrt leta " . . . 1.60

**Uredništvo in upravištvo.****Tožbe in želje naših okoličanov.**

v.

(Dalje.)

Ker smo doslej rekli o poslovanju pri naših mestnih oblastih je bolj moralna stran stvari. Ali to označeno postopanje se slovenskimi strankami je tudi v gmotnem oziru škodljivo za stranke slovenske narodnosti. Kdo ne ve, kolike važnosti je pri vsakem uradu okolnost, ali pozna tam poslujoči uradnik jezik stranke? Ako ga ne pozna, nastanejo kaj lahko pomote in kaj lahko provzročijo uradnik — da-si morda nehoté in nevedoma — dotični stranki izdatno škodo. In to se pri nas faktično godi. Kakor znano, prepuščeno je mestnem magistratu, da predpisuje in pobira razne davke — tudi državne. Posamični slučajji, koje so naši možje iz Škednja in od sv. Ivana naveli, pričajo nam, da se uprav pri pobiranju in prepisovanju davkov čestokrat dogajajo

pomote in potemtakem tudi krivice davkoplačevalcem.

Možje iz Škednja so nam naveli raznih slučajev, ko so izterjevali davke, ki so že bili plačani. Mestna oblast je dotičnikom pošiljala poziv za pozivca, stranke so pa seveda dosledno trdile, da so že plačale. Ali dotičnemu uradniku se niti ni zdelo vredno, da bi se v knjigah prepričal o istinitosti trditve stranke. Še le potem, ko so stranki provzročili obilo potov, zamude časa in stroškov, našli so, da je stranka govorila resnico — da je davke res že plačani.

Tudi se čestokrat dogaja, da jeden gospodar plačuje davke za drugega. Temu vzrok je ta, da pravočasno ne prepisejo lastnika, ko dotična posest preide iz jedne roke v drugo. Sicer pride res vsako leto geometer na deželo, ali njega posel izvrši se ponajveč prepovršno. Geometer se navadno zanaša na podatke slavnega capovile — osoba ta je v vsakem selu sakrosanktna — ta pa, hoteč se dobrikati od poslancu mestne občine, mu podaja le pomanjkljive in nezanesljive podatke, da mu ne provzročijo preveč dela in truda. Vrhu tega je pa tudi mogoče, da je capovila sam slabo poučen, kajti ti selski veljaki se navadno ne izbirajo izmed najrazumnejših mož.

Tudi glede preskrbljevanja vode gode se okoličniki velike krivice. Škednjenci so se nebrojokrat pritoževali, ali vse njih tožbe bile so glas vprijožega v puščavi, da-si bi bila odpomoč kaj lahka. V sv. Križu je pa postopanje v tem oziru uprav gorostasno. V to selo dovaža se voda iz Nabrežine in stane to dovaževanje vsako leto par tisuč goldinarjev. Delenje vode vrši se po botrih: kdor je bolji boter, je pa tudi z vodo na boljsem, mesto da bi se oziralo na velikost posestva, število družine in druge obstoječe razmere. In ravno v preteklem poletju so ljudje kaj trpeli radi pomanjkanja vode. Kaj pa bi bilo, ako Bog pošlje nesrečo — ogenj?

varjev in njim podrejenih polit. uradnikov na Kranjskem pa bi smel pričakovati, da se bodo vsi taki, ki jim je doslej slovenski jezik — „španjska vas“, pred ko prej tega jezika ne le toliko naučili, da ga bodo pri občevanju „za silo lomili“ nego tudi toliko, da bodo v njem uradovali, kar dosedaj še niso; to izvestno tudi pa v prihodnje ne store, če nismo mi Slovenci sami tolikanj zreli in zavedno „politični“, da jih do te „ponižnosti“ prisilimo! Ne verujem pa tega ne, nego jaz verujem le to, da smo Slovenci v nekem oziru še vedno neke vrste „marionete“, ki plešemo kakor drugi, a ne kakor sami hočemo! Nad vse pa v zadnjem času baš kar se tiče poštnih in političnih uprave! Ponižni smo kakor — golobje, vlada ima prav, da nas tako ljubuznivo — „gladi“!

Zdaj živimo sicer v predpustu, v dneh, ko človek rad pozabi na marsikaj, in si posnemajoč šege in navade družih ljudi, privošči kakor mu „barometer v portemonais-u“ dopušča, „veselja rajskih ur;“ v dneh, ko ni glasu o jeremijadah, ampak le sam ter tje zavjaka kakšna politična kavka, ker jo zebe, ko se spomni, da smo Slovenci na svetu, i. t. d.; sicer pa ni opaziti posebnih nezgod v tem preklicanem

Izgubljeni bi bili. Čudom se pa boste čudili, ako povemo, da bi se z isto svoto, koje se v jednom samem letu izda za dovažanje vode, lahko zgradil primeren in pravilen vodnjak! Na vprašanje naše, zakaj se to ne zgodi, odgovorili so nam možje: „Potem bi nekateri toliko ne zaslužili z dovažanjem vode!“ Ni nam namen, da bi temu ali onemu podtikali sebičnost; verjeti celo hočemo, da tako opazke ljudstva izvirajo iz hudomušnosti in zavisti, ki je povsodi doma; ali to pa rečemo mirno vestjo, da je fakt — da se v sv. Križu od daleč dovaža voda, ko bi lahko primerno malimi stroški zgradili primeren vodnjak — vender-le gorostasno. Iz tega postopanja izvirajo za mestno občino veliki stroški, za vas Križ pa velika — nevarnost.

Kontoveljci in Škednjenci so nam naveli par prav drastičnih slučajev glede popravljenja potov in cest. Ta zadeva je za mestno oblast pravi circulus vitiosus. Ako zahtevajo posamična sela, da se jim popravijo poti, izgovarja se mestna občina, da ni denarja; ako pa se dotična sela oglase, da hočejo sama in na svoje stroške popraviti slabe poti, zabrani se jim to, rekši, da s tem bi vasi posezale v delokrog mestne občine. Da je tako postopanje absurdno, kdo ne ve? Stvar je torej taka: jaz ti ne popravim poti, ker nimam za to potrebnega denarja, ti je pa tudi ne smeš popraviti, ker bi segal v moj delokrog; jaz ti nikakor ne popravim poti, ali ti je tudi ne smeš, ker spada popravljanje poti v moj delokrog. Ni-li to circulus vitiosus?! Zaključek pa: okoličan vozi po slabih poteh.

Veliko škodo provzročila je mestna oblast Barkovljanskim ribičem, odvzemši jim prostor za sušenje mrež. S tem so revežem zamašili glavni vir dohodkov. Gospoda so na tem mestu, koje so ubogi naši, že po tekmoivanju sosednih italijanskih ribičev doslej tlačeni ribiči krvavo potrebovali, nasadili neko drevje, o katerem pa vsak človek ve, da ne bode vspevalo, ker so

predpustu. Pa vsaj rodi baš v tem času med ljudmi ljubezen najlepši sad, ki si ga človek le misliti more. V predpustu vrše se združenja ljudi (moških s ženskami seveda), in tu se vidi kaka „harmonija“ vlada med tem in onim parom — na dan poroke in pa „ohceti;“ tu se izgovarja „da“ tako glasno, krepko, ali, kakor bi dejal „forte“, in tam zopet tako melodično — „mezzo forte“ ali tudi nekoliko „piano.“ da človeka res kar „gane.“ in zatem se seveda vnaume pitje, petje in ples, da se človek, gredoč mimo kake krčme nehoté jame v ¼ taktu premikati, a kako milo se mu stori pri — mesečni svitlobi, ko se nekako zavé, da gre sam, tako sam, s svojo — senco proti domu! A danes ali jutri obide ga vendar veselje, čuvšega, kaka disharmonija je nastala tam in tam, ravno med tistima, ki sta še pred tremi tedni v cerkvi tako glasno in „vneto“ izgovorila besedico — „da!“ Je ljudij na svetu, ki se predpusta z neko strastjo vesele, in ga s pravo nervoznostjo v životu pričakujejo — kar deset mesecev naprej! Jaz se takim niti ne čudim, vsaj človek je marsikaterim — norostim podvržen; bodisi da rad poje, pije in pleše, bodisi da le rad to — gleda. Čudni, se mi pa zde oni, ki predpusta

tla tik morja: priredili so v Barkovljah — ali hoteli bi prirediti — nekako šetališče. Šetališče v Barkovljah! Nečemo trditi, da bi to temu selu ravno škodovalo, ali toli krvavo potrebno pa gotovo ni bilo, da bi se v ta namen morala v nevarnost spraviti eksistencija mnogih ljudi. To je gotovo, da ribiči bolj potrebujejo prostora za sušenje mrež, nego Barkovljani šetališča. Ona mestna gospoda pa, koja česče pohaja Barkovlje, ne prihaja tu sem iskat šetališča, kajti pot iz mesta v Barkovlje je že sama na sebi zadosti šetališče. Čemu torej te premembe, ki so toli ogorčile čustva naših Barkovljanov?! Kako naj ubogi ljudje zadoste — kar sicer rado store — svojim dolžnostim?! Barkovljani vedo dobro — in mi vai vemo — zakaj da jih nekateri gospodje v mestnem zboru preko rame gledajo; ali Barkovljani so značaji in jih ne oplasi vsak vihar. Prebili so tega, prebiti čejo še druge, ako jih jim je osoda za bodočnost naklonila.

(Dalje prih.)

**Slovenskim delavcem.**

IX. \*)

Dokazali smo zadnjč, da pravo življenje ni v tem, da bi se človek vedno mučil in delal jednako živini, ampak v tem, da ga prešinjajo blaga čustva, katera vsodbujajo k plemenitemu delovanju, in da posebna podpora blagemu čustvovanju so lepe misli, lepe misli pa da dobivamo valed posebne vzgoje in posebnega lastnega šolanja tudi v poznejšem šolanju. Vseled tega smo trdili, da delo ni namen, ampak samo sredstvo za pravo življenje, in da torej ni človek v obče, torej delavec, ne samo za muko ali težavno delo na svetu; zato da se delavec po vsem pravu ustavlja takemu gospodarstvu, katero ga hoče iz-

\*) Glej št. 1. od 3. jan. 1891.

videti ne morejo. To so namreč tisti, ki si dobrot (posvetnih), ali privoščiti nečejo ali pa — ne znajo (mogoče včas, da tudi ne smejo!) — Takim jaz sicer ne morem pomagati, ali smešni se mi zdé vendar, že zaradi tega, ker ne noré le med predpustom, nego kar med celim letom, in niti v španji ne vem če so pametni! Oni sicer ne morejo za to, ali vrag jih kuriraj, — kajti: zaradi njih budalosti morajo drugi trpeti! Bolj slabo nego na nas druge, bode pa uplival letošnji predpust na neko učiteljsko moč nekje na Kranjskem. Kakor mi javi prijatelj od tam, privoščila si je že predpustom odveč zabave in užitka, čegar posledica je zdaj ta, da bode imela pošla hkratu s kazenskim zakonom in z deželnim šolskim svetom, kar je vsekako odveč za bitje, ki je zdaj itak v slabi koži. (Tega gospoda nismo hoteli поблиže označiti, vsaj pravite sami, da je preveč hkratu prišlo nadenj. Op. uredn.)

Ni tedaj dobro, pravim jaz, naenkrat preveč použiti dobrega in — „rajskega veselja!“ In — pri tem ostanem!

Gadobèr.

**PODLISTEK.****Sobotno pismo.**

Jaz g. Corà, poštnega komisarja za Kranjsko in g. dr. Thomanna, okrajnega glavarja za Kočevje, ne poznam osobno, pa me tudi nič ne zanima, nego jaz bi le rad vedel, kedaj bomo Kranjski Slovenci pri poštni in politični upravi glede načelnikov toliko vredni, da se bodo postavili taki ki ne bodo slovensčine ne le ne črtili, nego jo tudi v toliki meri znali, kolikor je slovenska dežela zahtevati sme. Od poštnega komisarja g. Corà jaz sicer ne pričakujem, da se priuči iz lastnega nagiba slovensčini, ker mu zaradi njegove trde kože nihče ne more za njo zlesti; pač pa bi pričakoval od njega, da nam da nemško-slovenske poštno pečate, kakoršni so primerni uradnim napisom na uradnih tablah, že zaradi soglasja. Ko bi pa tega vendar sam ukreniti ne hotel, bi bilo to za nekatere naše občinske urade kakor nalašč povod, pobrigati se njim za to — seveda brez ozira na okolnost, bi-li ta korak enemu ali drugemu poštarju ali poštarici ugajal ali ne! — Glede okr. gla-

rabljati samo za delo, ne da bi mu odme- rilo primernega počitka in še bolj primernih sredstev za lastno nadaljnjo vzgojevanje, kakor za vzgojo in skrb svojih otrok in v obče svoje rodbine. Sedaj nam je po- kazati, na kaj se opira pravo delavcev, ko zahtevajo primeren zaslužek s primerno skrajšanim časom vsakdanjega dela.

Danes je dokazano, da najplodovitejši in jako veliki deli zemlje so še popolnoma neobdelani. Ravno do teh rodovitnih krajev ni mogla človeška roka, ker so bolj ali manj nepristopni zaradi velikih vodá in močvirjev ali gozdov. Niti z današnjimi stroji ali mašinami teh plodovitih tal ne morejo pridobiti še za obdelovanje. Pola- goma, kakor bo sila, človek zmaga tudi te težave. Na plodoviti, pa doslej še ne obdelani zemlji bo moglo dobiti človeštvo toliko živeža, da se prerediti ž njim dvakrat, trikrat in mnogokrat več ljudij, nego jih živi dandanes na vsej zemlji.

Zaradi zemlje torej ni strahu, da bi ne preživela človeštva, in naj bi se ono še toliko množilo. Dandanes so le posebni kraji, kjer se ljudje izseljujejo zaradi ne- dostatne hrane, ki jim jo daja zemlja; največ so pa celo v takih krajih krive izseljivanja bolj družbene in politične raz- mere nego pa neplodnost zemlje.

Ko bi politika ne postavljala jednih za gospodarvalce, drugih pa za tlačane in sužnje, in ko bi nekateri stanovi ne pri- tiskali z znižano plačo delavskega stana, bi celo iz razmerno malo plodnih krajev ne bilo treba prebivalcem izseljivati se.

Da delavci skupno več pridelajo in izdelajo nego použijejo in dobijo odškod- nine, razvidno je iz tega, da je okolo 200 milijonov ljudij na zemlji, ki se žive samo od svojih dohodkov, za katere se ne mu- dijo, temveč jim ti prihajajo iz dela vsa- kovrstnih delavcev. In ta sedemina pre- bivalstva vse zemlje ne živi, kakor je živeti delavcem, ampak v izobilju pozem- skega blaga, v razkošju in večih ali manjših potratih. Da bi bilo teh 200 milijonov ljudij preživeti samo tako, kakor žive raznovrstni delavci, in da bi se s tem, kar se potratijo sedaj, porabilo na korist ostalega človeštva, torej tudi v smislu povišanja delavske odškodnine, bi se znatno zboljšalo gmetno stanje tega človeštva, in bi vsled tega nastopilo blagostanje v po- gledu na omiko, pravo kulturo in vsled tega pravo življenje posameznega in človeštva skupej.

Kako blagostanje bi še le nastalo, ko bi se delavcem pridružilo tudi 200 milijonov ljudij, ki sedaj žive brez dela samo od dohodkov! Delo bi smeli pri tako predrugačenih razmerah skrotiti vsak

dan, in plača bi se povečala vsem; to se pravi, delo človeško bi dobilo primer- nišo ceno, s katero bi prestrojili pred vsem sedanje družbeno življenje in vao civilizacijo. Čas bi ostajal vsem za vzgojo otrok, za povzdignjenje omike v šoli, doma in v vsem občem življenju. Ljudje bi imeli časa dovolj za delo in za pobleže- vanje, oplemenjevanje in v tem za osre- čevanje samih sebe.

Delo, katero se porabi dandanas za potrato, torej za reči in izdelke, ki niso neizogibno potrebni, porabilo bi se na take strani, kjer bi se pospeševala omika in prava kultura ne samo med ne- katerimi stanovi, ampak prek in prek v človeštvu.

In še ko bi bile samo take gospo- darske razmere, katere bi ne dopuščale naglega obogačevanja, ampak počasno, bi mogli delavski stanovi dobivati boljšo od- škodnino. Dandanes je pa tako, da jeden in isti človek postaja iz berača milijonar, v tem ko njegovi delavci ne privarčijo niti toliko, da bi vsaj ali samo pre- življali svojo rodbino.

Vse to kaže, da današnje gospodar- stvo ni pravo, ni zdravo in da se da to- rej popraviti. Učeni in za vselej slavni Carey je še posebe dokazal, kako ravno dandanes vsak delavec pridelal, izdelal in v obče stori mnogo več, nego znaša njegova še toliko ugodna odškodnina. Pokazal je, da že jeden osamljen človek stori ali utegne storiti v jeden dan več, nego je vredno to, ker potrebuje za svoje ohran- njenje. Ako sta združena dva človeka pri- istem delu, storita skupno pa še več, nego dva osamljena delavca; kajti utegneta si delo razdeliti ali se ga lotiti z združeno močjo tako, da je posledica ugodniša, nego da bi delala vsak sebi, ločena za isto delo. Ako je pa to resnično samo pri dveh de- lavcih, misliti si je lahko, koliko več da stori delavci, ako jih je po več, na sto- tine združenih pri istem in istovrstnem delu, in ako pri tem delu rabijo že razne tehniške pomočke ali raznotere stroje. Ravno delo, kakor se je popolnilo in do- polnilo v sedanji čas, omogočuje doslej neslišana bogastva, v tem ko ostajajo de- lavci bistveno brez sada tega zboljšanja. Ravno moderna tehnika in moderni po- močki v obče dokazujejo, da delavci storé na jeden dan, v določenih urah, mnogo več, nego znaša njih plačilo. To, kar dobe oni manj, ostaja podjetnikom, kapitalistom raznih vrst. To kar dobe delavci, je samo odlomek cene storjenega dela, in ta odlomek je majhen in prezajhen. Da je ta odlomek delavske, še toliko ugodne plače prenizek, dokazuje to, da delavci ne

likoval v srčnosti in posebnij drznosti, se je smejal . . .

— Objasnenja te neumnosti ni . . . No radi tega to vender ni manj — ne- umnost! dejal je tiho, ko je iznova legel.

Črez poldrugo uro izšlo je solnce, v gradu je vse oživelilo in začelo gibati se. Služabniki so se že prebudili in vsi so bili na nogah, gosti so se tudi vzdigovali in zbirali . . . Koj so bili napolnjeni s prebivalci in gosti dvorana, dvorne stop- nice in ves veliki dvor grada. Vzdignilo se je pokojnikovo telo. Priletni sluga, ljubeči pokojnega grofa, izvzemaš Zahera, ponesli so rakev na plečih . . . Na strani začel je duhovnik molitvo in pogrebni spre- vod dvignil se je črez dvor na viseči most. Služabniki in vsi posli šli so peš, dvorja- nje dvignili so se na konje, a za njimi se je raztegovala cela vrsta kočij, v katerih so se peljali starci in gospe.

Grad postal je prazen, in sprevod spustivši se v dolino, vil se je kakor kača po dolini med zelenimi logi. Kmalu je iz- ginil sprevod na horizontu iz oči jedinega bitja — ne da bi znali vratarji, katere so ostavili v gradu in se neso udeležili po- greba. Ta bil je Zaher.

— Golobradec! izgovoril je zlobno, ko se je skrtil sprevod. — Celo pazil nisi, kdo in kdaj je zabil pokrov rakvi. In zdaj

morejo privarčiti toliko, da bi mogli fizično in duševno ugodno prerediti svojo rodbino, in da zaostajajo v izomiki, ter da jim ne ostaje dovolj časa ne za primeren počitek, še menj pa za oslajanje življenja v smi- slu omike in pobleževanja po naukih in umetniških užitekkih.

Ta nedostatek, ki zadeva pred vsem delavski stan, in pa to, da je tega nedo- statka krivo dosedanje obče gospodarstvo, vzbuja delavce in njih prijatelje, in obče delavsko gibanje sedanjega časa ne po- menja v korenini nič drugega, kakor da bi se gospodarstvo sedanjega časa spre- menilo delavcem na korist. Carey je do- kazal, da bi ta delavska korist bila zajedno na dobiček kapitalistom in vsemu človeštvu.

Razvidno pa je iz vsega tega, da de- lavci imajo utemeljeno pravo, hrepeneti po povečanju svoje plače, po skrajšanju vsakdanjega dela s pobiljšano plačo, ker to bi povzdignilo delavce v omiki in po- delilo delavskemu življenju večo vrednost.

Videli smo, da se je delavcem družiti v ta namen, in da samo v združevanju je pomoček, ki jih privede bliže takemu na- menu. —

S tem smo pri kraju z obćimi opom- njami glede na slovenske delavce, da bi se vedeli ravnati nasproti tujcem in raznim listom, ki bi se jim ponujali v tujih ali domačem jeziku. Gledé na to pa, kako je najprimerniše družiti se slovenskim delav- cem zato, ker so Slovenci, hočemo pa po- dati v bodoče še nekoliko posebnih pojasnil.

#### Delavski prijatelj.

## Politični pregled.

### Notranje dežela.

V deželnem zboru českem vrši se sedaj obravnava o deželnem pro- računu. Poslanec Tonner je ostro gra- jal onih 13 staročeskijh poslancev, ki so podpisali zadnjo izjavo Staročehov, a se vender vzdržali glasovanja o predlogi glede deželnega kulturnega sveta. Posl. Mattuš je zagovarjal te poslance ter izjavil, da Staročehi pripoznajo nemški uradni je- zik glede skupne države, na Češkem pa more biti govor le o dve deželni jezicij. — Generalni govornik „proti“ dr. Herold je rekel, da bode Mladočehom móci z vsemi strankami praktirati izvzemaš klerika- lince. Generalni govornik „za“, grof Clam Martinic meni, da sprava se ni razbila; sprava ta da je državna potreba. Tudi Rieger meni, da je sprava neizogibno po- trebna.

sam ne veš, kaj pokopuješ, kaj spravljáš na pokopališče. Bedak!

Med tem je jezdil baron Ohotskij, no ne za rakvijo, ampak pred njo, prvi v spre- vod. Mnogi gosti so majali z glavo in grajali ta prestopek običaja. Starci so go- vorili, da je to slabo znamenje. Kdor ide prvi pred pokojnikom, razun duhovstva in onih, kateri morajo biti spredaj, po vero- jetnem dokazu očetov in dedov, sam ne živi dolgo.

Lorenc, katerega je opomnil o zna- menjih pri izhodu iz grada mladi sluga, njegov ljubimec, odgovoril je samo smeh- ljaje se.

— Ni dobro, baron, dejal je sluga. — Utegneto sami umreti med letom.

— Živenje je drago, odgovoril je Lorenc, — ako je dobro. A kako bode moje — tega še ne znam.

Pogrebni sprevod dvigal se je počasi. Samostan, v katerem je imel biti pogreb, bil je kakih sto pet vrst od grada.

Ves čas, kar je jezdil Lorenc pred sprevedom, gledal je naprej, kakor bi koga pričakoval. Ker je znal, da se mu je grozil véeraj Krasinskij, da pošlje posle iz grada, se je res bal srečati ljudij z oblastnije, ki bi ustavili pogreb in rakev z mrličem vrnil v grad.

(Dalje prih.)

Deželni zbor tirolski volil je nove deželne odbornike mesto odstopivšijh italijanskijh. Poslanec Sordi je predlagal, da se predlogi odbora, tikajoči se avtono- mija Tridenta, smatrajo nujnimi. Ker je večina vsprejela ta predlog, izjavil je namestnik v imenu cesarja, da je deželni zbor zaključen ter naprosil deželnega glavarja, da to ta- koj izvrši. Deželni glavar se je na to kratkimi besedami poslovil ter zaključil deželni zbor. — Najnovejša poročila pra- vijo, da so vsi italijanski poslanci položili svoje mandate. Obravnava ob šolskem za- konu za tirolsko se se razbila.

Organizacija uradov državni ž e- ljeznice se preosnuje in dobimo v bo- doče — samo 4 poddirekcije. Za naše južne dežele pride poddirekcija — v Gradec, da-si leži Gradec na periferiji teh dežel in ima Stajersko le nezatno državno-železniških prog, in sicer: Sv. Miha-Ljubno, Gradec-Fehring, Fehring- Fürstenfeld in Gleisdorf-Weitz. Vse te proge skupaj ne znašajo nad 100 kilom. Ljubljana bi bila kakor vsvarjena za ta urad, a naša državnozborna delegacija je ob vsem tem lepo — molčala.

### Vnanje države.

Povodom predstoječega pohoda na- šega bodočega prestolonasled- nika v Petrogradu piše „Novoje Vremja“: „Nadvojvoda ni le zaželjen gost na ruskem dvoru, ampak v vsej ruski družbi; nikdo pri nas ne goji premišlje- nega nasprotstva do Avstrije“. — „Pet. Vjedomosti“ imenujejo nadvojvodo zelo simpatično, za vse dobro zavzeto osebo in se nadejajo, da bode ta pohod pospe- ševal dobre odnose mej Avstro-Ogreko in Rusijo. — V ruskih dvornih krogih se govori, da prestopi graka kraljičinja Sofija — sestra nemškega cesarja Viljema — k pravoslavni veri. S tem bi se omo- gočilo, neki drugi nemški prince- sinji že pred poroko prestopiti k pravo- slavni veri. Ker se ruski carjevič zaroči takoj, ko izvrši svoje potovanje, sluti se po vsem tem, da se carjevič zaroči z jedno nemških princesinj.

Rumunski ministerski pred- sednik došel je na Dunaj kjer si iz- prosi avdijencijo pri cesarju in obišče grofa Kalnokyja.

Španjaka kraljica podelila je bivšemu liberalnemu predsedniku Sagastu red zlatega runa. Odlikovanje to pride, da kraljica jako previdno postopa in želi, z vsemi strankami dobro izhajati.

Brazilijska zbornica vspre- jela je ustavni načrt v prvem branju. Ker pa je zaključila, da se provizorični vladi radi nekaterih činov izreče graja, odstopilo je vse ministerstvo.

## Različne vesti.

**Pogreb pokojnega Jakoba Go- rupa** bil je po želji sorodnikov povsem priprost. Vender je lepo število rodoljubov spremilo pokojnika do hladnega groba.

**Belgijski prestolonaslednik, princ Balduin** je nenadoma v prošli noči na plućnici umrl. Pred malo dnevi ude- ležil se je še vojaških vaj. Ob polnoči prevedeli so ga sv. zakramenti in ob 2. popolnoči izdihnil je svojo dušo. — Pre- stolonasledstvo preide sedaj na mlajšega brata pokojnika, princa Alberta, ki je 16 let star.

**Umrl je ogrski primas, kardinal Simor.**

**Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Gretl**, oziroma za otroški vrst v Rojanu, daroval je g. Iv. Bole dne 20. t. m. 1 gl. — Gospa M. J. iz Kontovelja je plačala 2 gl. za kazen, ker ni bila navzoča o pri- liki nabiranja darov pri veselici.

**Veliki ples „Trž. Sokola“** je jutri zve- čer v redutni dvorani gledališča Politeama Rossetti. Vstopnice se dobivajo v čitalnici,

## On . . .

Povest grofa E. A. Saliasa.

IV.

(Dalje.)

Zmečkani vratnik njegove srajce, od- trgana ovratnica, a zraven tega posebni občutek nasilja na vratu in v grlu — so mu mogli služiti v odgonetko.

Na sebi čutil je jasno slede nečesa ali nekoga. Gotovo so ga skušale zadušiti v omedleveci šibke in slabotne roke. No stvar se ni posrečila s silo. V tem se ni moglo dvomiti.

Lorenc šel je hitro iz sobe in sredi poluteme napravil se v veliko dvorano, kjer je stal mrtvaški oder. Tu je vzdignil platno, ki je pokrivalo pokojnikov obraz, in tesno mu je bilo pri srci, ko je pogle- dal na-nj. Obraz grofa Zareckega spre- menil se je še bolj, kazal vse slede raz- pada in bil silno otekel. A nočni prišlec bil je na vid še bolj suh, kakor grof pred smrtjo.

„Navadna domišljija radi truda,“ mi- slil si je Lorenc, ko se je tiho vračal na- zaj v sobo. — „Govore o nekej prevari čutov. Kak drugi . . . Pokojnik vender ni mogel priti dušit me. To je neumno!“

In Lorenc, kateri se je vsekar od-

kavarni Commercio, in pri trgovcih M. Keržetu in Ivanu Valenčiču. Po obnem zanimanju soditi boče ta veselica jedna najkрасnejših letošnjega predpusta. — Zajedno opozarjamo slavno občinstvo, da je zadnji dan pusta „maškarada“ v isti dvorani. Uverjeni smo, da se letošnja maškarada ne vzdrži le na lanski visočini, ampak da bodemo tudi v tem pogledu mogli konstatovati zdaten napredek. — Pri obeh plesih svira vojaška godba.

**Veselica pevskega društva „Danica“** na Kontovelju. V nedeljo popoldne je burja svirala tako grozne melodije in združena z mrzom osmih stopinj tako neprijetno božkala potnika, da se isti ni mogel poprijeti druge misli, nego, kako bi prišel najprej v gorko zavetišče. A kljub temu zbrala je veselica pevskega društva „Danica“ na Kontovelju v dvorani gostilne „Štoka“ toliko občinstva, ki se ni strahlo zapustiti v tem groznem vremenu svoje gorko bivališče, da je bila prostorna ta in ukusno opravljena dvorana do zadnjega prostora napolnjena. Pevski društvi „Adrija“ iz Barkovelj in „Hajdrih“ iz Proseka udeležili ste se polnoštevilno; nadalje smo videli mnogo družih Prosečanov; a največ je bilo Kotoveljcev, tako da smemo trdimo, da ni bilo Kontoveljske družine, ki ne bi bila zastopana pri tej veselici. Vidi se, da Kontoveljci svoje pevske društvo jako čislajo. A niso se kesali mnogobrojni udeleženci svojega pohoda, kajti zabavali so se izvrstno — veselica bila je sijajna. — Ob določeni uri stopi na oder društ. predsednik g. J. Prašel, pozdravi v kratkem govoru dolece, razloži pomen in blagodejni upliv pevskih društev ter konča s trikratnim „živijo“ vzklicem na presvitlega cesarja. Navdušeni „živijo“ razlegajo se po dvorani, godba zaevira „Cesarsko pesem“, katero poslušajo navzoči stoji in razoglavljivi. Zdaj nastopi krepki zbor in zapoje veličastno Hribarjevo „kantato“. Prelepi akordi te pesmi, ki je pevski zbor tako dobro pel, napravili so na občinstvo globok utis, ki se je izražal v burni pohvali. A krona vseh pevskih točk bila je lepa, čutapolna Zajčeva pesem „Nočni stražari“, katero je zbor tako ubrano, pravilno in s tako primernim čutom pel, da si bolje izvršitve misliti ne moremo. To petje napravilo je na poslušalce utis, da imajo pred seboj pevske veterane, a ne novince, ki danes v prvi stojé na odru. Navdušena pohvala sledila je tej točki, ki je potihnika komaj ko se je vzdignila zavasa, da se zbor ponovi, ki je imel v drugič isti imponzanten vseh. Tudi deklamovalka nas je kaj prijetno iznenadila. Nismo si mogli domisljati, da bi priprosto deklé, tako lepo, tako mojstersko moglo deklamovati. Deklamovala je namreč domačinka I. Danev M. Vilherjevo „Ljudmilo“ s tako primernim naglasom, tako milo in ganljivo, da je bilo občinstvo kar zamaknjeno in do srca ginjeno. Glasno, več minut trajajoče odobranje odlikovalo je na zaslužen način vrlo deklamovalko. Na to je sledila mila v jugoslovanskem narodnem duhu zložena F. Vilherja pesmica „Oj djevojko milena“, katero je pel zbor z finim občutkom ter žel nove pohvale. — Igra „Muteo“ je občinstvo vrlo zabavala. Jezična a dobro srčna Ana (g. Bizjak), ljubeznjiva Emica (I. Danev), trdovratni Trdež (M. Štoka), bahasti, a ravno tako nevedni doktor Skaza (g. J. Štoka) in zalubljeni France (g. Iv. Prašel), ki brzda ukljub vsem zapeljivim skušnjavam svoj še preveč gibčni jezik svoji ljubljenci na ljubo, — vsi so bili na svojem mestu in vrlo dobro izpolnili svojo nalogo. Posebno pa moramo pohvaliti prekanjenega in zgovernega slugo (g. Jak. Štoka), ki je vedel občinstvo tako kratkočasiti, da smehu ni bilo ne konca ne kraja. Ob sebi se razumi, da ni mogla izostati laskava pohvala od strani občinstva. — Šaljivi zbor „Miha“ je vredno zaključil prelepo to „besedo“. Ta zbor, ki bi delal preglavico tudi dobro izurjenemu in skušenemu zboru, pel se je jako pra-

vilno, z dobrim ukusom in primernim humorjem. Kar čudili smo se spretni izvršitvi in izražali svojo zadovoljnost z nepretrganim rokopleskom in pohvalnimi vzklici. Tako se je končala „beseda“, ki je zadovoljila vse navzoče; in res nisi videl kakor vesele obraze — razun jednega, katerega je najbrž beseda „cikorija“, katero je izustil nagajivi sluga v igri, tako neprijetno dirnola, da je nejevoljen in zabavljajoč zapustil dvorano.

Po besedi razvila se je v sosednih prostorih omenjene gostilne presrečna domača zabava. Za lepim ubranim petjem treh pevskih društev vrstile so se vesele napitnice, ki so navduševale navzoče, in prijateljski zabavni pomemki; v dvorani pa je mladi svet v potu svojega obraza — častil boginjo plesa do ranega jutra. ne zmenč se za zunanji mrz in tulenje kraške burje. Vsi smo se zabavali izvrstno. Sodba je bila soglasna: „Tako lepega večera že dolgo nisem preživel“.

Mi pa čestitamo mlademu društvu na njega prvem a častnem uspehu ter mu želimo srečno prihodnost. Vi pa Kontoveljci, ki ste se kazali tako zadovoljni s prvim nastopom vašega društva, ter s tako pohvalnimi besedami omenjali nedeljsko veselico, pomislite, da se samo pohvalo je društvu malo pomagano, ampak da morate mu priskočiti z dejansko pomočjo, če hočete, da vas bode delj časa razveseljevalo.

**Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah** ima nocjo svojo veselico. Začetek točno ob 8. uri. Ustopnina 30 nvč. — Mestno občinstvo opozarjamo na to veselico, katere vspeh je jako zanimiv.

**Vabilo na veselico, katero priredi „Pevsko in bralno društvo“ na Opčinah v prostorih g. Malalana dne 1. februarja t. l.** Vstop: 1. Nagovor predsednika. 2. Haydn: „Cesarska himna“ godba. 3. H. Volarič: „Za dom“ zbor. 4. Stritar: „Preširnova oporoka“, deklamacija. 5. M. Brajša: „Predobri Bože“, zbor. 6. A. Leban: „Sladka kislica“, zbor. 7. Šamberg-Staré: „Blaznica v I. nadstropju“, šaloigra. 8. Gastronomična tombola. 9. Ples. Med posameznimi točkami svira domača godba. Začetek ob 6. zvečer, Ustopnina za neude k besedi 20 kr. za osebo, k plesu 60 kr. za moške. Udje plačajo polovico. Sedeži po 10 kr. K obilni udeležbi vabi ODBOR.

**Občni zbor pevskega društva „Zarja“** v Rojanu vršil se je minolo nedeljo v prostorih otroškega vrta družbe sv. Cirila in Metoda, katere je odbor podružnice v to blagovoljno prepustil. Navzlic uprav sibirskemu mrazu in divji burji zbralo se je dobro število udov; osobito delujoči udje so bili zastopani polnoštevilno. Zbor je odprl g. Anton Škabar, tačasni predsednik, v kratkih besedah omenil namen društva in njega velik pomen tu v predmestjih Trsta ter povabil navzoče, da zakličejo presvitlemu vladarju Nj. Vel. cesarju trikratni „živio“, čemur so se pridruživši odzvali. Na to je prečital tajnik, g. Josip Katalan poročilo o društvenem delovanju od dobe zadnjega obnena zboru, dne 20. aprila 1890. do danes. Iz poročila posnemamo, da je društvo imelo v minolem letu mnogo neprijetnosti, ker boriti se je moralo za svoj osboj. V društvu samem so se namreč porodili nekateri neprijetni nemiri, ki so zakrivili, da ni moglo tako plodonosno delovati v narodno probujo, nego je bilo pričakovati. Radi nepričakovanih ovir, odpovedal se je tudi prejšnji predsednik, na čigar mesto je potem odbor volil zaporedoma dva druga. Odborovemu energičnemu delovanju gre vsa čast, da se je društvo zopet vtrdilo ter da sedaj lepo napreduje. Vaje, ki so se morale po leti radi vročine pretrgati, so se zopet začele pod vodstvom g. Fliegelja. Skrb se je pred vsem obrnila do cerkvenega petjain zbor se je naučil krasno mašo, a sedaj se uri dalje v narodnem petju, čigar gojitev morala bi nam vsem biti sveta. — Iz poročila blagajnika gosp. Ivana Marija Bolé posnemamo, da je društvo v minolem letu imelo skupnih dohodkov gl. 128.65. Sroškov

pa — za učitelja, sobo, knjižnico i. dr. — vkupe 107 gold.; prebitka je tedaj bilo 20 gl. 55 kr. Ako se temu prišteje lanski preostanek 79 gl. 80 kr. ima sedaj društvo, v gotovini 100 gl. 35 kr. Kakor je iz teh podatkov razvidno društvo v gmotnem obziru dobro vspeva. Hvala vsem rodoljubom, ki so pripomogli k povoljnemu vspehu Pri točki „posamezni predlogi“ oglasilo se je več udov ter izrekalo svoje želje. Mej družim se je odločilo, da se po možnosti oproste vplačevanja tednine delujoči udje, ki se s petjem zadosti trudijo; svoto, ki odpade, pa naj bi društvo pridobilo s prirejanjem veselice in zabavnih večerov. — V novi odbor so se izvolili: predsednikom g. Just Piščanec; tajnikom g. Ant. Škabar; blagajnikom g. Iv. M. Bolé; odborniki gg. Josip Katalan, Josip Ferluga (Bela), Josip Požar, Anton Bremic; pregledovalcem računov gg. Golob Franjo, Šinigoj F. Ferluga Jakob. — Po končanem dnevnem redu predlagal je nek ud, naj bi se o tej priliki spomnili tudi velezaslužnega sorojaka, ki se že petindvajsetlet let trudi za blagor nas okoličanov v mestnem in dežavnem zboru ter mu poslali v izraz svoje zahvale in udanosti brzozjavno čestitko na njega visokem odlikovanju po presv. cesarju. Ta predlog je bil vsprejet navdušenjem in odposlala se je takoj brzozjavna čestitka g. Ivanu Nabergoju. — Slednjič se je še novi g. predsednik na kratko zahvalil na skazanem mu zaupanju ter povabil vse ude, da skupno in složno delujejo v edini smoter proslavljenja in razvoja ljube slovenske narodnosti tu ob predmestjih tržaškega mesta.

**Plesni venček.** Na zahtevo mnogih udeležnikov plesa „Tržaškega podpornega in bralnega društva“, kateri je bil dne 10. t. m. v dvorani „Tersicore“ (via Chiozza št. 5), da se priredi še jeden ples v isti dvorani, naznanjamo, da bode veselčni odsek istega društva priredil na pustno soboto dne 7. februarja t. l. v isti dvorani plesni venček, h kateremu bodo imeli pristop razun društvnikov tudi povabljeni in po istih vpeljani gosti, kakor ostalo slavno občinstvo. Ta plesni venček obeta biti nekaj posebnega. Naznanila in povabila se bode v kratkem razpošiljala. Plesalcem, katerim ni mogoče udeležiti se Sokolovega velikega plesa in njegove maškerade, bode ta plesni venček gotovo dobro prišel, ker plesi tega društva se odlikujejo zaradi svoje neprisiljenosti in ugodne zabave.

**Vabilo k besedi, ki se priredi v dan 1. februarja t. l. ob 1/2 8. uri zvečer v prostorih „Goriške čitalnice“ v proslavljenju petindvajsetletnega delovanja g. Ernesta Klavžarja na dramskem polju.** Slavnost bode obsegala besedo, banket in ples. Vspored besedi delil se bode pri vstopu. — Kdor se hoče udeležiti banketa (po 1 for. za osebo brez pijače) naj se oglasi vsaj do poludne 1. februarja pri odboru ali čitalnišnem čuvaju. Gospodje plesalci naj izvole priti v salonski obleki. Vstopnina za osebo 50 kr., za družino for. 120.

**Vodstvo društva „Unione operaia Triestina“** nas prosi, da objavimo, da društvo to priredi svoj ples dne 1. februarja t. l. v gledališču „Armonia.“ Gledališče se odpre ob 7. uri, ples pa prične ob 8.

**„Hrvatska čitaonica“ v Kastvu** priredi dne 1. februarja zabavo v svojih lastnih prostorih. Vstopnina za osebo 1 gl. — za družino 1 gl. 50 kr. Začetek ob 7. uri zvečer.

**Vojaški nabor.** Mladeničem, rojenim leta 1870., ki imajo v Trstu domovinsko pravico se javlja, da je v četrtek dne 5. februarja zrebanje v vojašnici c. kr. mornarici. K temu činu morajo ali sami priti ali pa se po kaki drugi osebi dati zastopati. Ako se to ne zgodi, povleče zanje številko kaka uradna oseba.

**Slovenci v Ameriki** Od srca smo se radovali izvedai iz privatnega pisma, da se rojaki naši, živeči onkraj oceana, tudi zavedajo svojega rodu in da po združevanju srbé za dušni in telesni blagor.

Iz omenjenega privatnega pisma poizvemo, da so si rojaki naši, živeči u Toweru (Minnesota) v mesecu avgustu osnovali družbo sv. Cirila in Metoda, ki je nekako podporno društvo. Družba steje 180 članov. V blagajnici imajo že 1275 dolarjev. Pogoji za vsprejem so naslednji: a.) član mora biti katoličan; b.) rojen Slovenec. Ako ni Slovenec, čeprav slovenski zna, se ga ne vsprejme; izjema je le glede Čehov, Poljakov in Hrvatov: ti-le se vsprejemajo za člane pod istim, pogoji, kakor Slovenci; c.) član mora biti Avstrijec. Društvo ima tri odseke: bolniškega, gospodarskega in knjižniškega. Društvo je tudi uniformovano. V kratkem si naroče avstrijske oficirske kape, katere bode pa na rozi imele črki C. M. mesto F. J. I. V kratkem vrati se slovesnost blagoslovjenja zastave in je pisec rečenega pisma obljubil, doposljati fotografijo te slovesnosti. — Posebno nas je pa presenetilo, videvše na vabilih k mesečni seji podpisano: „Tiskarnica društva sv. Cirila in Metoda.“ (Gospod urednik, stojte: pa ne da bi bili to sami pohajači, ker se zbirajo v društvih?! Vsaj po teoriji, ki je veljavna v nekem selu tam na Vipavskem, bi se dalu tako soditi. — Opomba stavčeva.)

**Iz spodnje okolice se nam piše:** Kakor doznajemo iz gotovega vira, naštel je Capovilla v Barkovljah „v svojih“ popisovalnih polah 600 Italijanov! Kako radi bi pregledali dotične pole cele Barkovljanake župnije, ter nekoliko zasledovali načinu tega popisovanja; g. Capovilla ne bi bil gotovo tega vesel, kajti za gotovo vemo, da v celi Barkovljanski župniji ne živi nad 200 Italijanov — in še med temi je polovica podanikov iz bližnjega kraljestva! „Lingua usuale“ so pač napisali razni domačim reneгатom in napravili lepo število umetnih Italijanov — ali da nam pohrustajo tako lepo število slovenskih duš — ne bi bili mislili. Lepo bode izgledala ta okoličanska statistika.

**Iz Doline se nam piše:** Za pokojnim učiteljem Valentinom Preložnik-om bodo molitve in sv. maša v Borštu 29. januarja t. l. ob 9 uri zjutraj; pri peti maši pojejo učitelji in prijatelji. Toliko v naznanilo brezštevilnim prijateljem pokojnega, nam nepozabnega in v vsakem obziru vzglednega tovariša. B.

**Neprijetna najdba.** Dne 22. t. m. na večer našli so v hiši št. 10 v ulici Via degli Artisti mrtvo truplo novorojenega deteta. Sodnijska komisija došla je takoj na lice mesta. Mrliča so prenesli v mrtvašnico.

**Pevskemu društvu „Zarja“** v Rojanu pošiljalo je uredništvo „Slovanskega Sveta“ brezplačno svoj list, istotako uredništvo „Kmetovalca“, na čemur se odbor društva po nas iskreno zahvaljuje. Isti odbor izraža srčno zahvalo tudi slavnim društvom „Matici Slovenski“, „Glasbeni Matici“ in „Dramatičnemu društvu“ v Ljubljani za podarjene knjige in muzikalije, kakortudi vsem gospodom, ki so kaj v to pripomogli.

**O priliki plesa „Trž. podp. in bralnega društva“** držanega dne 10. t. m. prispela so podpisanimu vodstvu naslednja darila, in sicer so darovali: Visokorodni g. namestnik vit. Rinaldini gl. 10, mlin Economo gl. 10, Trgovinska zbornica gl. 10, Haggiconsta gl. 10, Gentiluomo Oskar gl. 5, ravnateljstvo „Lloyda“ gold. 5, baron Reinelt gl. 5, Kovačević Ivan gl. 5, Murgurgo & Parente gl. 5, ekeel. Defacia J. gl. 5, Dušan Ristić gl. 5, Pichler Karlo gl. 5, Kalister Franjo gl. 5, Polley Oskar gl. 5, Konzulat ruski g. 4, Albori I. gl. 3, Dreher Andrej gl. 3, Leitenburg pl. Josip gl. 3, Senglievich Cristof gl. 3, Družina Mankoč gl. 2, družina Truden gl. 2, dr. Turk Andrej gl. 2, Mahorčić Ivan gl. 2, Žbona Anton gl. 2, društvo „Trmway“ gl. 2, poštno ravnateljstvo gl. 2, Flego Peter, kanonik gl. 2, Godnig Fran gl. 2, Počkaj Anton, Pertot dr. Simon, Kržé Martin, Olifčić Ivan, Klemenc Jakob, Perhauc Iv. Živic Val. M., Abram Fran, Jeršek Fran,

Sever Bernard, Klodič-Sabladoski, Vičić Anton, tiskarna Dolenc, Jerina Vekoslav, in Črmolj Ivan vsaki po 1 gld.: Vrabeč Ant., Kravos Fr. in Bregant Matija vsaki po 50 nč.; preplačali ustopnino gg. Mate Mandić 50 nč., Kalister V. 50 nč., Josip Paternost 50 nč., Lampe Ant. 50 nč., Iv. Gulin 50 nč., N. N. 50 nč. Skupaj 143 gl. 50 nč. — Svim darovateljem izreka vodstvo društva tem potom svojo najsrénišo zahvalo. Bog jim plati!

**Znamenito za cerkvene predstojnike.** Denašnji številki priložen je ilustriran v an prospekt znane firme I. B. Burger v Grödn (Tirolsko), katera se priporoča častiti duhovni in cerkvenim predstojništvom za napravo cerkvenih in hišnih altarjev, kakor tudi tabernakeljnov v vsakem slogu. Firma ta ima na ogled mnogo narisov in fotografij za vse one, koji bi hoteli kaj naročiti. Prodaja tudi reliefe križevih potov z okvirji (v vsakem slogu), kakor tudi kolekcije jaslic vsake mere in po vsakem vzorcu, katere je móči postaviti na altarje; slednjič božje grobe itd. Mnogo spričeval cerkvenih predstojništv in viših cerkvenih oblasti govore jako pohvalno o skulpturah Purgerjeve firme, in vredno je, da vsakdo prečita denašnji številki priložen cenik in ga hrani za slučaj, ako bi potreboval lesenih kipov in oprsij.

**Bratje „Sokoli!“**  
Naproseni ste, da se jutranjega plesa udeležite v društveni obleki.  
Na zdar!  
O d b o r.

**„Slovensko pevsko društvo“ v Trstu.**  
P. n. gospóda pevcí so naproseni, da se točno udeleže vsakega vtorka in petka skušnje v „Delalskem podpornem društvu“ in to ob 9. zvečer. — Gospodičine pevkinje imajo odslej vsaki ponedeljek ob 8 uri zvečer vajo, ter so naprosene, da se je udeleže  
O d b o r.

**Tržno poročilo.**  
Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od for.	do for
Kava Moca . . . . .	100 K.	126.— 128.—
Rio biser jako fina . . . . .		109.— 111.—
Java . . . . .		120.— 122.—
Santos fina . . . . .		104.— 106.—
„ srednja . . . . .		98.— 100.—
Guatemala . . . . .		114.— 116.—
Portorico . . . . .		126.— 128.—
San Jago de Cuba . . . . .		136.— 137.—
Ceylon plant. fina . . . . .		128.— 132.—
Java Malang. zelena . . . . .		117.— 118.—
Campinas . . . . .		— —
Rio oprana . . . . .		115.— —
„ fina . . . . .		105.— 106.—
„ srednja . . . . .		97.— 99.—
Cassia-ligne v zabojih . . . . .		28.— 29.50
Macisov cvet . . . . .		390.— 400.—
Inger Bengal . . . . .		23.— 24.—
Papar Singaporo . . . . .		51.— 52.—
Penang . . . . .		48.— 45.—
Batavia . . . . .		45.— 47.—
Piment Jamaika . . . . .		38.— —
Petrolej ruski v sodih . . . . .	100 K.	7.25 —
„ v zabojih . . . . .		8.— —
Ulje bombažno amerik. . . . .		30.— 32.—
Lece jedilno j. f. gar. . . . .		41.— 42.—
dalmat. s certifikat. . . . .		43.— 44.—
namizno M.S.A. j. f. gar. . . . .		66.— 36.—
Aix Vierge . . . . .		55.— 55.—
„ fino . . . . .		87.— 65.—
Kokci puljski . . . . .		8.50 —
dalmat. s cert. . . . .		— —
Smokve puljske v sodih . . . . .		13.— 14.—
„ v venci . . . . .		17.50 —
Limoni Mesina . . . . .	zaboj	4.— 4.50
Pomerance Puljske . . . . .		4.— 4.50
Mandiji Bari I. a . . . . .	100 K.	116.— 118.—
dalm. I. a. s. cert. . . . .		— —
Pignoli . . . . .		— —
Bis italij. najfinejši . . . . .		20.— 20.50
„ srednji . . . . .		19.— 19.50
Rangoon extra . . . . .		16.50 —
„ I. a. carinom . . . . .		14.75 15.—
„ II. a. . . . .		14.— —
Sultanine dobre vrsti . . . . .		54.— 58.—
Subo grozdje (opaša) . . . . .		— —
Oibebe . . . . .		25.— 27.—
Slaniki Yarmouth . . . . .	sod	13.— 14.—
Polenskeve sredne velikosti . . . . .	100 K.	35.— —
„ velike . . . . .		39.— —
Sladkor centrifug. v vrečah certifik. . . . .		30.50 —
Patol Coks . . . . .		18.— —
Mandoloni . . . . .		10.25 —
svetlorudeči . . . . .		9.25 —
temnorudeči . . . . .		— —
bohinjski . . . . .		10.— —
kanarček . . . . .		10.50 —
beli, veliki . . . . .		10.50 —
zeleni, dolgi . . . . .		9.— —
„ okrogli . . . . .		— —
mešani, stajerski . . . . .		8.— —
Mazlo . . . . .		83.— 85.—

## Zahvala.

Vsem gg. znancem in prijateljem, ki so mej dolgim in mučnim trpljenjem pokojnega

## JAKOBA GORUPA

skazovali svoje sočutje, ki so pokojnika spremili na žalostni poti do groba in nam ob tej priliki iskrenimi besedami izražali svoje sožalje, izrekamo prisrčno zahvalo se zadržim, da nam je bilo izraženo sočutje v teh britkih trenutkih v veliko tolažbo.

Trst, 22. januarja 1891.

V imenu svojeev:

**FILIP GORUP**  
brat.

## Kótranove sladčice

katere izdeluje lekarničar

**PRENDINI v Trstu**

Telefon št. 334. 13—30

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kótranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kótranovega izvlečka iz Norvedškega izvratne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kótranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, prožljivo in prebavljivo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enej plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugoj besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

## Varujte konje!

Nakupil sem za polovico navadne cene vso zalogo neke velike slovite tovarne za konjske plahte. — Oddajam torej, dokler bodo dopuščala zaloga, velike debele, široke, neobrabilive konjske plahte po skrajno nizkih cenah:

Konjske plahte eden in pol metra dolge in široke komad gld.	1.50
Konjske plahte eden in tričetrti metra dolge in široke komad gld.	1.80
Konjske plahte rumenodlakaste „ „	2.50
Konjske plahte rumenodlakaste, double „ „	3.50
Gospoke plahte posebno fine „ „	8.—
Tigraste plahte posebno fine „ „	12.—
Bouret svilene plahte „ „	3.50

Proti gotovemu plačilu ali poštnem povzetju raspoložljiva tovarniška zaloga

S. Altmann,

Wien, I., Dominikanerbastei Nr. 23. Exporteur.

15—7

## Razglas.

Županstvo v Šturiji javlja, da bode letni somenj v soboto,

**31. januarja t. l.**

pred Svečnico.

Županstvo občine Sturija

17. januv. 1891.

2—2

Župan: DeFranceschi.

## PROTI DIMU!

Izdelujem dimnike proti dimu, s katerimi jamčim za dober vseh tudi pri najslabih dimnikih, za najnižjo ceno petnajst gold. Dimniki ti se postavljajo v rabo prikladno položaju.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem nove ključe po dvajset nč. — Poprave kjučavnice stanejo tudi 20 kr. — Katero-koli drugo delo po pogodbi.

Zastop tovarn za poljedelske stroje in aparate za alično, kakor tudi za tehtnice in cementirane uteži.

Izdelujem naprave za uravnanje toplote po tovarnah za testo, po stanovanjih, tovarnah za konzerve, za sušilnice in druge različne potrebe industrije.

Ključavničarska delavnica

**Josipa Zolia**

Ulica Via Rossetti številka 6, — (uhod v ulici Chiozza.)

## Prašek za prsi.

(Ne kašljaj).

Najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, hripi, nahu in v drugih kataralističnim afekcijam. — Ena škatljica z navodilom stane 30 kr.

**Zobobol** mine precej, ako se pomaže z „Algofonom“. Stekleničica stane 20 nč. Dobi se samo v odlikovani lekarni Praxmarerjevi „Al due Mori“, „Piazza grande“ v Trstu.

Zvnanja naročila izvršujejo se z obratom pošte.

## PRILIKA!

Vesled američanskih colnih odnošajev možno mi je bilo, kupiti celo zalogo neke slovite

tovarne za ogrinjala;

možno mi je torej vsaki dami podati veliko, debelo in gorko ogrinjalo za nezasišano nizko ceno

a. v. gld. 1.35.

Ta krasna ogrinjala dbe se v vseh barvah, svila in temna, s krasno borduro in finimi franžami, eden in pol metra dolga in eden in pol metra široka. Da spravim blago hitro v denar prisiljen sem razprodati te rute za cene po nič

Razposilja na vse strani po poštnem povzetju

S. Altmann.

Wien, I., Dominikanerbastei 23,

## Forinta 5 do 10

svak danja stalna zasluzba bez kapitala i pogibelji pružamo svakomu koji se hoće baviti razprodajom sročaka i vriednostnih papira, zakonom dovoljenih. Poudbe pod naslovom srećke (Lose) na ekspediciju oglasa: J. Danneberg, Wien I., Kumpfgasse 8.

## Resno svarilo

do vseh, ki nemajo še police

bodisi glede pridobitve posojila, ali pa kot volilo svoje družini (polica je namreč iste vrednosti kot gotov denar), posebno ugodna za zadolženo hišne posestnike in posestnike zemljišč, ker ob priliki nenadejane smrti zaostali po izplačanju zavarovano glavnicu zadobe posestovo neobremenjeno; imenitna za novoporočence, ker je moči brozpujno zavarovati zakonska in otroke; slednjič porabljiva za kavejjo ali depot in pri trgovskih drugih v mejsobno osiguranje.

Polica za zavarovanje na življenje je za vse slučaje najgotovješa, najvarnejša in najboljša naložitev kapitala in in jej je dati prednost pred vsemi hranilnicami. 15—25

Kako in s katerim načinom je najlože dobiti to polico, pove ustmeno ali pismeno, povsem diskretno in brezplačno.

Assicuranz

Ober Inspektor „Klein“

Wien, II. Ob. Donaustrasse 59; 3—5 ure.

Brezplačna pojasnila v vseh hipotekarnih in zadevah osobnega kredita.

## KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk, dobiva se v tiskarni

**DOLENC**

Ulica Carintia broj 28.

po 40 kr, trdovezan 60 kr.

## „Posebnosti“

pariške svetovne razstave in dunajske poljedelske razstave.

„Čudož novega veka“

je elektromehonični užigalec iz srobronikelná, krasno emalliran, ki se užgo po mehaničnem pritisku pri najhujšem viharju in pri vsakem vremenu in nikdar ne odpove. Ta neobhodno potrebni predmet stane samo: komad gld. a. v. 1.50.

„Neizogibno potrebno za vsacega“

je američansko univerzalno orodje; to obstoji: iz jednih klešč, 1 klavida, 1 noža, 1 potezalca vijakov, 1 potezalca zamaškov, 1 stikalca zamaškov in rezalca stekla; vse to prav masivno in trpežno; to univerzalno orodje more se kaj prikladno v žepu nositi in stane samo: komad 1 gld.

„Vse novosti preseza“

novo iznajdeni aparat na par za kuhanje, s katerim se more v najkrajšem času s parom pripraviti pečenko, ribe, juho, krompir, zelenjavo itd. Ta aparat z loncem vred stane samo:

Za 2 litra prostora a. v. gld. 3.50

Za 3 litro prostora a. v. gld. 4.—

Za 5 litrov prostora a. v. gld. 5.—

„Ni je še bilo“

Buhonia-„osle“ za brušenje nožev in kós, s katero se more v jedni sekundi izvrtno nabrusiti najbolj topi nož ali koso, je torej neizogibno potrebna za vsacega rokodelca, tovarno itd. s kratka za vsacega in stane samo: komad a. v. 1 gld.

„Najpotrebniši za vsako gospodinjstvo“

je univerzalni kuhinjski aparat, s katerim je móči v 2 minutah prirediti maslo, ametano, sneg, chateau itd. — in v jedni minuti prirediti gosto ali redko: krompir, repo, radič, h en, čebulo, kumare vsakovrstno sadje itd. itd. — Ta aparat, katerega ni smeti pogrežati v nijedni kuhinji, stane komad a. v. 1 gld.

„Jako zabaven in podučljiv“

je novoiznajdeni žepni mikroskop, 4000krat povečkano vidi se vsako stvar, torej nepogrešljiv za mlade in stare in posebno koristen za gospodinjstvo v preiskovanje jedil in pijač — Pridejana mu je tudi lupa, katerega kratkovidnim pri čitanju izbornu služiti: komad a. v. 1 gld. —

„Vsaki iznajdbi kos je“

novost mašine za kuhanje se špiritom, katerega pripravi v tleh minutah pečenko, krompir, prikuho, čaj, kavo, s kratka: vse; opremljena je jako elegantno, ima šrambo za špirit itd. in je nepogrešljiva za vsacega; ta praktična iznajdba stane samo: komad a. v. gld. 5.—

„Koliko je ura“

pove regulirana ura-budnica v krasnem oklepu iz nikelná, s kazalcem sekund in z budilnikom na zvoncu, k čudovito zveni. Ta ura teče in budi točno in stane samo: komad a. v. gld. 3.50.

Vse te koristne stvari dobó se samo proti gotovemu plačilu ali poštnem povzetju pri

**D. KLEKNERJ-U**

WIEN 7—15

I., Schönlaterngasse Nr. 13,